Dziennik Żołnierza APW

Nr 194 (313) M. P., PIATEK 10 LISTOPADA 1944 ROK II

Wydawca: Oddzial Kultury i Prasy | Adres Redakcji i Administracji: Polish Forces C.M.F. 58 | Wychodzi 6 razy w tygodniu | WYDANIE POLOWE (B) CENA 2 LIRY

Oddziały 2. Korpusu
osiągnęły linię rzeki Montone
i opanowały ważne wzgórza

Komunikat 2. Polskiego Korpusu

Z DNIA 7.XI.44 GODZ. 10.

Oddzialy 2. Polskiego Korpusu w ciagu dnia 6.XI i w nocy z dnia 6 na 7.XI na calym froncie korpusu poczynily dalsze postepy pomimo silnego oporu nieprzyjaciela i osiagnely linie rzeki Montone.

Po zacietej walce opanowano wazne wzgorza: Monte Casaluda i Monte Pratello, a takze m. Rufillo.

Po opanowaniu wzgorza Casaluda przez oddzialy wlasne nieprzyjaciel pieciokrotnie przeciwuderzal celem odebrania tego wzgorza, zostal jednak odparty.

Wzieto dalszych jencow.

* * *

RZYM, 10.XI (R) Z frontu wloskiego donosza, ze posuwajace sie wzdluz drogi z Florencji do Forli oddzialy 8. armii zdobyly miejscowosc Dovadola i wazne strategicznie wzgorza po obu stronach tej drogi. Na poludniowy zachod od Forli wojska brytyjskie tocza ciezkie walki.

Oddzialy polskie posuwajace sie w trudnym terenie, gdzie Niemcy stawiaja zaciety opor, zajely San Zeno in Volpino na polnoc od Predappio. Pewne sukcesy osiagnieto rowniez bardziej na wschod oraz w dolinie rzeki Montone.

Na odcinku dzialan 5. armii nad wybrzezem tyrrenskim zdobyto Fabbiano.

Komunikat z dzialan lotniczych donosi, ze srednie bombowce atakowaly linie komunikacyjne i dworce w dolinie nad padanskiej i w rejonie walk. Inne samoloty dokonaly nalotu na obiekty w Jugoslawii, przy czym „Latajace fortece" zaatakowaly dworce w Mitrowicy i Sarajewie oraz koncentracje wojsk w polnocnej Albanii.

Lotnictwo sojusznicze z baz srodziemnomorskich dokonalo 1.400 lotow bojowych.

* * *

RZYM, 10.XI (R) Wloski rzad oswiadczyl, ze wladze partyzanckie dzialajace w polnocnych Wloszech sa legalne i stanowia ekspozyture rzadu w Rzymie. Uznanie tego stanu pociaga za soba dla walczacych oddzialow wloskich prawa regularnej armii.

Turcja nawiązała stosunki handlowe z Bułgarią

ANKARA, 10.XI (R) Rzad turecki nawiazal ponownie stosunki handlowe z Bulgaria, zerwane w dniu 2 sierpnia br., to jest w chwili gdy Turcja zerwala stosunki dyplomatyczne z panstwami Osi.

Pierwszy dekret

LONDYN 10.XI (R) Jak donosza z Bukaresztu, nowy rzad rumunski wydal pierwszy swoj dekret, w ktorym zarzadza wydanie wszystkich przedmiotow i dobr stanowiacych wlasnosc obywateli sowieckich wzglednie panstwa rosyjskiego w ciagu 5 dni. Niestosowanie sie do przepisow pociaga za soba kare do 20 lat wiezienia.

TRAGICZNA POSTAĆ

M. p., 10 listopada.

(-el) We Lwowie pod okupacja sowiecka zmarl metropolita grecko - katolicki Andrzej Szeptycki. Przed Sadem Bozym stanal wladyka swietojurski, a zarazem potomek starych polskich rodow szlacheckich, wnuk Aleksandra Fredry...

Nazwisko jego przejdzie do historii jako symbol tragicznych bledow. Andrzej Szeptycki z urodzenia jakby przeznaczony do tego, by odegrac role pomostu laczacego dwa bratnie narody, wspolna ziemie zamieszkujace – stal sie bowiem glowa wojujacego nacjonalizmu ukrainskiego, zwroconego frontem przeciwko Polakom i Polsce.

Metropolita Szeptycki, w swej mlodosci swietny oficer kawaleryjski, a potem bazylianski mnich – nie zrozumial podstawowej prawdy, ktora glosi, ze losy wszystkich ludow miedzy Morzem Baltyckim a Czarnym zalezne sa od istnienia i prawdziwej niepodleglosci Rzeczypospolitej Polskiej. Ci Ukraincy, ktorzy w swym dzialaniu postawili badz to na karte niemiecka, badz to na karte rosyjska, przekonali sie juz, jak fatalna dla interesow wlasnego narodu popelnili pomylke.

Wladyka swietojurski stawial na karte niemiecka.

Za czasow austriackich utrzymywal kontakty z niemieckimi centralistami w Wiedniu i razem z nimi spiskowal przeciwko zywiolowi polskiemu w Malopolsce Wschodniej. Zwiazany bliska przyjaznia z zamordowanym w roku 1914 nastepca tronu arcyks. Franciszkiem Ferdynandem wypracowywal razem z jego otoczeniem plany takiej przebudowy monarchii Habsburgow, w ktorej Malopolska Wschodnia, oddana pod wladze Ukraincow, stanowilaby „osrodek przyciagajacy" dla Ukraincow w Rosji. Franciszek Ferdynand marzyl bowiem o wojnie z Rosja, o oderwaniu od Rosji Ukrainy Naddnieprzanskiej i o przesunieciu slupow granicznych monarchii habsburskiej daleko na wschod.

Rownoczesnie Andrzej Szeptycki, nawiazawszy scisly kontakt z jednym z ksiazat Badenskich, duchownym katolickim, uzyskal poparcie czesci niemieckiego kleru, ktory ze swej strony ludzil Stolice Apostolska, ze poprzez Kosciol grecko - katolicki mozna bedzie nawrocic Rosje. To poparcie niemieckiego kleru, udzielane Szeptyckiemu, uzaleznialo go jeszcze bardziej od wplywow niemieckich.

Pierwsza wojna swiatowa, zakonczona katastrofa panstw centralnych i zupelnym rozpadem Austrii, powinna byla dowiesc Metropolicie, jak bledna i szkodliwa byla jego polityka. Ale wladyka swietojurski tego nie zrozumial. Krwawy „ruski listopad" 1918 we Lwowie, w czasie ktorego Metropolita stanal po stronie ukrainskiego zamachu i dal mu swe pelne poparcie moralne – rozpoczal nowy okres ponurych jego bledow. Przez cale dwudziestolecie niepodleglej Polski, az do wybuchu wojny, nazwisko Andrzeja Szeptyckiego mialo w uszach polskich tragiczny dzwiek. Polityka swietojurska byla polityka antypolska.

W czasie obecnej wojny Metropolita Szeptycki i jego otoczenie – razem z wszystkimi nacjonalistycznymi grupami ukrainskimi – postawilo na karte Hitlera. Po zajeciu Lwowa przez Niemcow na wzgorzu sw. Jura odprawiano modly na intencje oreza niemieckiego, a kler grecko - katolicki opowiedzial sie za okupantami.

Wypadki wojenne potoczyly sie znanym torem. Andrzej Szeptycki zobaczyl przed smiercia, ze po raz wtory zawiodly go rachuby na Niemcow. Przede wszystkim dlatego, ze okupanci niemieccy uzywali Ukraincow dla swych celow, ale nie spelniali ich marzen o niepodleglej Ukrainie, a po wtore dlatego, ze... przegrali wojne. Andrzej Szeptycki umarl pod okupacja sowiecka, na ruinach swych planow i marzen.

Nie umniejsza jego winy okolicznosc, ze w czasie okupacji niemieckiej wykazywal podobno odruchy ludzkiego wspolczucia dla gnebionych Polakow. Historyczny blad Andrzeja Szeptyckiego pozostaje niezmazany.

Wszyscy wierzymy gleboko, ze po zmiennych tej wojny kolejach wroca na lono Ojczyzny Lwow i Ziemie Wschodnie. Trzeba bedzie ulozyc na nowo stosunki miedzy ludnoscia polska a ukrainska. W s z y s c y musimy sie wystrzegac starych bledow, ktorych nie braklo po obu stronach. Tragiczny cien Andrzeja Szeptyckiego niech sie w tym nowym okresie stanie dla ludnosci ukrainskiej wymowna przestroga...

Wojska polskie i kanadyjskie
uzyskały lokalne sukcesy
w bitwie o przyczółki pod Moerdjik

LONDYN, 10.XI (R) Z frontu zachodniego donosza, ze na wyspie Walcheren oddzialy sojusznicze poczynily dalsze postepy zdobywajac miasto Droulvelponter. Oczyszczanie resztek terenu z sil niemieckich rozwija sie pomyslnie.

W Holandii na poludnie od Mozy wojska kanadyjskie i polskie atakuja dwa ostatnie niemieckie przyczolki pod Moerdjik. Oddzialy kanadyjskie wdarly sie do miasta az do umocnien betonowych. Oddzialy polskie walcza w poblizu zburzonego mostu. Wedlug doniesien korespondentow polskich, oddzialy Dywizji Pancernej zdobyly w ciagu ostatnich kilku dni miasta Zevenbergen, Hooge, Zwaluwe, Lage Zwaluwe i Made.

Oddzialy 1. armii amerykanskiej tocza gwaltowne walki na ulicach Vossenack, na poludnowy wschod od Akwizgranu. – Niemcy stawiaja tu zaciety opor i przechodza do czestych przeciwnatarc. Amerykanie utracili przejsciowo kilka ulic, ktore w poprzednich walkach odebrano. Zazarte walki tocza sie rowniez w lesie Huertgen i na poludnie od Vossenack przy ciezkich warunkach atmosferycznych, poniewaz od kilku dni padaja gwaltowne deszcze i przelotny snieg.

We wschodniej Francji wojska 3. armii amerykanskiej rozpoczely nowa ofensywe na odcinku Metz – Nancy, na wschod od Mozeli. W pierwszym dniu walk Amerykanie uderzajacy z miejscowosci Malleloy posuneli sie na 40 km odcinku o 5 km naprzod, zajmujac 14 miejscowosci i ustanawiajac 3 przyczolki na wschodnim brzegu rzeki Seilles. Obecnie oddzialy amerykanskie znajduja sie o 3 km od drogi laczacej Metz ze Strassburgiem i zajeli miejscowosc Lorry o 20 km na poludnie od Metzu.

Sam Metz znajduje sie jeszcze w rekach niemieckich, ale oddzialy amerykanskie obeszly te fortece i posunely sie w kierunku polnocno - wschodnim. Na drugim skrzydle uderzenia amerykanskiego, na wschod od Nancy, Amerykanie znajduja sie o 30 km od waznego osrodka przemyslowego Sarreburg i o 37 km od granicy niemiecko-francuskiej.

W uderzeniu biora udzial 3 amerykanskie dywizje.

LONDYN, 10.XI (R) Z kwatery glownej gen. Montgomery podano, ze w czasie ostatnich 4 i pol tygodni w Holandii z 10 dywizji wzieto 38 do 40 tys. jencow. Z posrod tych dywizji, ktore jeszcze przed miesiacem stawialy opor Aliantom, 64. i 70. dywizje piechoty zostaly calkowicie zniszczone, a 59. i 712. poniosly tak powazne straty, ze przestaly byc wartosciowymi jednostkami bojowymi.

Rozmowy belgijsko-brytyjskie
w sprawie bezpieczeństwa Europy

LONDYN, 10.XI (R) Premier brytyjski Pierlot podal do wiadomosci, ze minister spr. zagr. Belgii udal sie do Londynu celem przeprowadzenia rozmow z rzadem brytyjskim. – Pierlot podkreslil, ze zarowno Belgia jak i W. Brytania zainteresowane sa w bezpieczenstwie zachodniej Europy i ze nic maja zadnych punktow sporných.

Pierlot zapowiedzial ponadto, ze rzad zwrocil sie do parlamentu o nowe pelnomocnictwa podkreslajac przy tym, ze nie ma zamiaru domagac sie upowaznien bezwzglednych, ale tylko takich, ktore konieczne s adla naleztego zorganizowania administracji i zaopatrzenia kraju

– Podano do wiadomosci, ze w wieku 89 lat zmarl ojciec obecnej krolowej angielskiej.

Sprawy polsko-sowieckie w oświetleniu prasy angielskiej

M. p. w listopadzie

Prasa brytyjska poswieca duzo miejsca zagadnieniom sporu polsko - sowieckiego. Podajemy ponizej kilka tych glosow z ostatnich dni – wedle telegramow Pol. Ag. Tel. – przyczym referujemy calosc tych wypowiedzi bez wzgledu na takie, czy inne ich nastawienia i poglady.

„Spectator"

„Nie popierajmy tego stanowiska"

Spectator we wstepnym artykule z dnia 3 listopada pisze miedzy innymi:

„Z mowy Churchilla wygloszonej w Izbie Gmin w ubiegly piatek jasno wynika, ze byl on w stanie w swych rozmowach ze Stalinem okreslic zagadnienia, w ktorych osiagnieto pelna zgode, ze nie umniejszyly sie jednak zupelnie roznice pogladow na jeden problem, ktory stale pozostaje niezalatwiony – na Polske.

Wazne jest ze przywodcy rzadu brytyjskiego i sowieckiego beda mogli uzgodnic zupelnie swa polityke wobec Grecji Rumunii, Jugoslawii i Wegier. Jugoslawia mogla dac okazje do roznicy pogladow...

W sprawie Polski jedno tylko mozna powiedziec, ze wszyscy wielcy sojusznicy pragna stworzenia silnej, wolnej, niepodleglej i suwerennej Polski. Poza tym jednym stwierdzeniem wszystko jest niezadawalajace i niepokojacy jest fakt, ze premier przyjmuje tak zupelnie rosyjski punkt widzenia, oparty jedynie na jednostronnych domaganiach sie Rosji i przekazany Polsce w formie prawie ultymatywnej.

Tak zwany lubelski „Komitet Wyzwolenia Narodowego" jest tworem marjonetkowym, sluzacym celom rosyjskim.

Usilowanie, z ktorym calkiem jasno solidaryzuje sie Churchill, by sklonic Polske do wlaczenia terytorjow lezacych tak daleko na Zachodzie bo az do Odry sprowadza na Polakow koniecznosc wieczystego sporu z Niemcami, uzalezniajac ich w ten sposob od poparcia rosyjskiego.

Jezeli Rosja naciska, by to wszystko zostalo dokonane, my nie jestesmy moze w stanie nic przeciw temu zrobic, ale mozemy przynajmniej wstrzymac sie od publicznej aprobaty (wyrazenia poparcia)."

„Manchester Guardian"

Na wschodzie i zachodzie

Korespondent dyplomatyczny wielkiego pisma liberalnego Manchester Guardian pisze w dniu 4 listopada:

„Rzad polski stale jeszcze obraduje nad odpowiedzia na sugestie przedlozone mu w Moskwie w sprawie uregulowania kryzysu polsko - rosyjskiego. Nie jest dziwnem, ze potrzebny jest czas na narady poniewaz skutki mogace wyniknac stad dla Polakow sa ogromne, a nawet caly przyszly los Polski zalezy od decyzji ktora teraz ma byc powzieta.

Przyjecie linii Curzona jako wschodniej granicy Polski stalo sie raczej polityczna formula, czy „sloganem" ale nie wyczerpuje zupelnie calego problemu. Granica na wschodzie wywola natychmiast sprawe granicy Polski na zachodzie i polnocy. Z tego znow wyplywaja zagadnienia stalego wewnetrznego i miedzynarodowego bezpieczenstwa, ktore musi byc przywrocone...

Jest pytanie, czy osrodek zycia polskiego powinien byc na przyszlosc przesuniety ze wschodu na zachod i czy narod polski otrzymuje konieczne zapewnienie ze takie przesuniecie moze byc dokonane. Nalezy znalezc miejsce dla conajmniej 5 milionow Polakow ze Wschodu na terenach zas ktore wedlug oczekiwania maja na zachodzie byc przylaczone do Polski przebywa obecnie conajmniej 7 milionow Niemcow. Ich stala obecnosc w granicach powojennej Polski stanowic bedzie bezwatpienia nowe niebezpieczenstwo dla kazdego panstwa polskiego.

Od rzadu polskiego wymaga sie powziecia szybkiej decyzji i przedewszystkiem przyjecia linii Curzona jako wschodniej granicy Polski, przyczym inne zagadnienia maja byc odlozone do konferencji pokojowej. Polskie kola w Londynie sa jawnie zaniepokojone tym stanem rzeczy, poniewaz czuja, ze zarowno praktyczne jak etyczne wzgledy czynia koncowa decyzje w tej sytuacji nadzwyczaj trudna.

Nie powzieto tez ostatecznych postanowien na zebraniu rzadu polskiego, ktory przed posiedzeniem wezwany zostal do szybkiego dzialania".

„Economist"

W Teheranie

Liberalny tygodnik The Economist w artykule wstepnym z dnia 4 listopada pod tytulem „Gwarancje dla Polski", powolujac sie na stwierdzenie Churchilla w parlamencie, ze Wielka Brytania przylaczy sie do zagwarantowania Polsce niepodleglosci i suwerennosci pisze:

„Oczywiscie ze jest to stwierdzenie pierwszorzednej wagi dla brytyjskiej polityki zagranicznej. Gwarancja udzielona Polsce w roku 1939 zakonczyla dwudziestoletnia tradycje, ze granice w Europie wschodniej nie interesuja naszego kraju. Oznaczala ona (tj ta gwarancja) kres akcji wstrzymywania wojny z Niemcami. W swiecie powojennym gwarancja ta zostanie oczywiscie utrzymana. Jest zagadnieniem zyciowym dla nas dokladne zapoznanie sie z tym, jakie zobowiazania pociaga ona dla naszego kraju.

Slaboscia gwarancji z roku 1939 byl fakt, ze nie zostala ona uzgodniona z Rosja. Rosja jest jedynym krajem, ktory moze rzeczywiscie bezposrednio bronic Polski przed Niemcami. Gwarancja nieuzgodniona z Rosja jest zawsze skierowana przeciw Rosji.

Jakby nie bylo z oswiadczenia Churchilla wynika jasno, ze bierze sie pod uwage jedynie gwarancje zbiorowa. Churchill mowil o gotowosci brytyjskiej „zatwierdzenia i przylaczenia sie do takiej gwarancji". Wysuwa ona Rosje na pierwszy plan. Dlatego zobowiazanie podkresla, ze Wielka Brytania podejmuje sie bronic Polski przed napadem niemieckim, przewidujac, ze Rosja wezmie udzial w obronie. Gwarancja tego rodzaju bedzie z jawna korzyscia dla Polski. Gdyby istniala ona przed wojna i byla przestrzegana przez wszystkie strony, przebieg walk moglby byc zupelnie rozny, zalozywszy w ogole by doszlo do wojny. Ale musialaby to byc gwarancja nie brytyjska, lecz rosyjska by w tych okolicznosciach ocalic Polske.

Udzielanie gwarancji brytyjskiej krajom wschodniej Europy ktore nie moga byc skutecznie bronione przez sily brytyjskie – jest polityka o wartosci wysoce watpliwej.

W tej chwili bezposrednio interesujace jest to, ze gwarancja nie omawia zagadnienia obecnego kryzysu polskiego. Gwarancje zaproponowano Polsce niepodleglej i suwerennej.

Wstepnym wiec warunkiem kazdej gwarancji, jest zagadnienie czy Polska bedzie rzeczywiscie niepodlegla i suwerenna. Spodziewano sie, ze konferencja moskiewska udzieli jasnej odpowiedzi na zagadnienie polskiej niepodleglosci. Niestety podkreslono jedynie jak trudno i przykre sa zagadnienia ktore ciagle jeszcze znajduja sie na drodze do uregulowania.

W czasie konferencji moskiewskiej okazalo sie, ze zarowno Churchill jak Roosevelt poprzednio juz przyjeli linie Curzona jako wschodnia granice Polski. Decyzje powzieto w Teheranie. Jezeli tak jest – to zachodzi pytanie: czy zachodni sojusznicy potraktowali Polske uczciwie? Czy Churchill i Roosevelt po powrocie z Teheranu poinformowali o swej decyzji rzad polski? Brak dowodow do przypuszczenia, ze Roosevelt zrobil ten krok. Churchill natomiast w mowie swej z 22 lutego 1944 powiedzial, ze wedlug jego zdania linia Curzona moze byc wlasciwa przyszla granica polsko-rosyjska, ale dodal, ze on sam uwaza iz zagadnienie to powinno byc odlozone do konca wojny.

Istnieje jedynie slaby powod do domniemania, ze Polacy zostali rzeczywiscie poinformowani o decyzji teheranskiej, — Churchill wspomnial mianowicie w swej mowie z ostatniego tygodnia o pewnym „zawiadomieniu", gdy obwinial rzad polski, ze nie przyjal on rady udzielonej mu z poczatkiem roku. Jezeli zawiadomienia takiego nie dano, Polacy potraktowani by byli nadzwyczaj nieuczciwie.

Wobec tego, ze rzady brytyjski i amerykanski zobowiazaly sie do przyjecia linii Curzona, jasne jest, ze najlepszym interesem dla Polski byloby zeby Mikolajczyk wyrazil gotowosc jej przyjecia. Nie byloby to oczywiscie usprawiedliwieniem uprzedniej decyzji Aliantow.

Przyjecie linii Curzona w Teheranie bez ustepstw czy zmian bylo niekonsekwentna i przedwczesna saboscia. Byloby napewno bardziej sprawiedliwe i rozsadne gdyby Prezydent i Premier nadal popierali umowe rosyjsko-polska z roku 1941 zgodnie z ktora zagadnienia granic odlozone zostaly na czas po wojnie. Tego jednak nie zrobiono.

Obecnie pytaniem i zagadnieniem nie jest juz slusznosc czy mylnosc linii Curzona, ani tez wykazywanie niesluszności postepowania rosyjskiego – ale powstaje pytanie: czy ma byc dana jakas rekompensata (odszkodowanie) za to olbrzymie ustepstwo.

Odrazu musi sie powiedziec, ze szerokie przesuniecia granicy na zachodzie nie sa rzeczywista rekompensata. Poprawki graniczne na Slasku i w Prusach Wschodnich sa do przeprowadzenia ale nie linia Odry. Rzad polski nie wykazuje szczegolnej ochoty do wcielenia szerokich, bezspornie niemieckich terytoriow. Byloby fatalne, gdyby nieczyste sumienie rzadu brytyjskiego spowodowalo nacisk na rzad polski, by przyjal te „rekompensate" w formie, w ktorej nie pragnie jej przyjac.

Czy to na wschodzie czy na zachodzie – rzeczywistym zagadnieniem jest nie terytorium ale istotna niepodleglosc. Mala a niepodlegla Polska bylaby o wiele lepsza, jak wielka a marionetkowa. Polacy moga prowadzic zupelnie niezalezny zywot pomiedzy linia Curzona a swiezymi poprawkami granicznymi na zachodzie. Nie moga jednak zyc w niezaleznosci, o ile ich prawo wyboru swych wladz – a wiec istota niepodleglosci – narazone bedzie na szkodliwe wtracanie sie Rosji, czym jest n.p. stworzenie komitetu lubelskiego.

Premier (Churchill) i prezydent (Roosevelt) zgodziwszy sie w Teheranie na linie Curzona, uczynili ze swej strony, a w dalszym rezultacie za Polska wielkie ustepstwo dla rosyjskiego punktu widzenia. Trzej przywodcy panstw maja znow wkrotce odbyc rozmowy. Obecnie jest kolej na Stalina by okazal, ze gotow jest wlozyc cos do wspolnej puli alianckich ustepstw i dobrej woli. Niech rozwiaze on raz i na zawsze „komitet lubelski", ktory nawet nie spelnil swych ograniczonych celow zorganizowania administracji, skoro w czesci Polski okupowanej przez Rosje rzadzi w rzeczywistosci calkowicie wojsko i policja rosyjska.

Poniewaz Brytyjczycy i Amerykanie juz ustapili w kwestji granicy obecnie cala swa uwage musza zwrocic na zagadnienie rzadu dla Polski. Rzadom obu panstw nie wolno ani przez chwile oslabic swej zdecydowanej woli poparcia Mikolajczyka i wywarcia calego swego wplywu – na Rosje by zdyskredytowany eksperyment lubelski zniknal z powierzchni ziemi. Jest juz najwyzszy czas aby w sporze polsko-rosyjskim jednostronne ustepstwa zrownowazyc przez rzeczywiscie dobra wole ze strony Rosji.

Churchill mogl doniesc Izbie Gmin, ze stosunki angielsko - rosyjskie „nigdy nie byly tak szczere i serdeczne..." Choc naprawde moze nas to cieszyc, musimy sie zapytac dlaczego to scisle zaufanie i serdecznosc nie doprowadzilo Rosjan do lepszego zrozumienia sprawy polskiej na ktorej ostatecznie opieraja sie wszystkie nadzieje pokojowego trwalego uregulowania spraw Europy".

* * *

Podalismy glosy kilku pism angielskich bez zmian. Oczywiscie nie wyrazamy przez to jakiejkolwiek zgody na ich stanowisko. Zwlaszcza wypowiedzi „Economista" budza zrozumiale sprzeciwy z naszej strony. Nie jest nam tez wiadome o ile scisle sa informacje tego tygodnika, ze obaj przywodcy mocarstw zachodnich zgodzili sie w Teheranie na przyjecie linii Curzona. W zadnym jednak wypadku uchwaly teheranskie, jakiekolwiekby one byly, nie moga zobowiazywac rzadu polskiego – ktory nie bral w naradach udzialu i pchnac go do krokow do ktorych nie ma prawa. Dyspozycja terenami polskimi nalezy tylko do narodu polskiego a narod nie zgodzi sie by jego tereny stanowily objekt przetargow.

Nie jestesmy przedmiotem ale podmiotem historji. Nikt nie moze dla swej wygody, czy interesow, wymagac bysmy „przesuwali" sie i ustepowali z ziem, stanowiacych od tylu wiekow nasza Ojczyzne. Dla obrony jej calosci Narod krwawi sie od r. 1939 i nie spocznie, poki ta calosc, niepodleglosc i suwerennosc nie bedzie zabezpieczona.

Nowe wydawnictwa

W najblizszym czasie ukaza sie w Bibliotece „Orla Bialego":

Henryk Sienkiewicz: „Quo Vadis" w 2 tomach po 65 lirow.

Adolf Bochenski: „Pisma zebrane".

Boleslaw Kobrzynski: „Przewodnik serdeczny" — poezje.

W sprzedazy znajduja sie nastepujace nowe wydawnictwa Oddzialu Kultury i Prasy:

1) Monte Cassino — Album rysunkow Z. Turkiewicza. Cena 220 lirow.

2) Azja i Afryka — Antologia poezji polskiej na Srodkowym Wschodzie, J. Bielatowicza. Cena 100 lirow.

3) W laboratorium radosci zycia — Zarys higieny psychicznej ze szczegolnym uwzglednieniem zycia wojskowego, W. Szyrynskiego. Cena 35 lirow.

4) Wracajace zagle — poezje J. Wedowa.

5) Rozmowa z ksiezycem - poezje, J. Zywiny.

6) Mapa instytucji i pamiatek polskich w Rzymie. Cena 10 lirow.

Kulisy rumuńskiego przewrotu

Killinger strzelił sobie w głowę pod portretem Hitlera...

Niedawno zamiescilismy ankarska korespondencje opisujaca kulisy przewrotu rumunskiego, obecnie podajemy, otrzymany z Kairu, przebieg ostatniej dramatycznej rozmowy krola Michala z b. premierem Antonescu.

Kair, w listopadzie

Naplywajace ostatnio z Bukaresztu sprawozdania korespondentow amerykanskich i brytyjskich pozwalaja nareszcie zorientowac sie nieco w ciemnych dotychczas kulisach rumunskiego przewrotu z dn. 23 sierpna r.b. Po dokladnym zestawieniu i zanalizowaniu roznorodnych raportow, przebieg tej sensacyjnej historii przedstawiac sie bedzie mniej wiecej nastepujaco:

Krol Michal i jego mlodociani wspolpracownicy probowali juz siedmiokrotnie obalic dykture „conductora" Antonescu. Za kazdym jednak razem plany te, dla najrozmaitszych przyczyn, zawodzily, przyczem nigdy jednak nie bylo wypadku, by ktokolwiek zdradzil je lub ujawnil komu kolwiek badz. Dzieki tej absolutnej dyskrecji otoczenia krola, Antonescu, choc podejrzewal nie jedno, nie zdolal nigdy uchwycic nici spisku.

Ostatnia, osma z kolei, proba przyspieszona zostala przez po ludniowo - wschodnia ofensywe sowiecka, rozpoczeta w dniu 20 sierpnia. Odnosne plany krolewskie mialy byc zrealizowane 26 sierpnia, jednakze decyzja Antonescu, ktory postanowil nagle wyjecha cna front, wplynela na przyspieszenie akcji i wyznaczenie jej na dzien 23. Dnia tego, wieczorem, krol Michal polecil wezwac dyktatora do palacu. Antonescu przybyl tam w towarzystwie swego brata, Michala i w otoczeniu silnej straży osobistej. Spoznil sie przy tym o cala godzine, co zdarzalo sie zreszta zawsze przy audiencjach u krola.

Krol Michal przyjal dyktatora w swym gabinecie, w towarzystwie generala Konstantyna Sanatescu (obecnego premiera). Za hall'em, w drugim pokoju, oczekiwali baron Stircea, Grzegorz Buzesti oraz mlodociany Mirce Ionnitiu, sekretarz osobisty krola i jego glowny powiernik. W trzeciej komnacie czuwal oficer gwardii i trzech zolnierzy.

A teraz oto jak przedstawiala sie rozmowa krola z Antonescu, wedle wlasnej relacji monarchy.

Krol: „Otrzymalem depesze z frontu, donoszaca, ze polozenie jest katastrofalne. Co zamierza pan uczynic? Czy nie zaproponuje pan rozejmu?"

Antonescu: „Owszem, mam zamiar to uczynic, lecz przed tym musza nam zostac zagwarantowane pewne warunki. Chce otrzymac od aliantow zobowiazanie, ze opuszcza potem Rumunie, oraz ich gwarancje przeciw Rosji".

Krol: „To, co pan powiedzial, jest tak absurdalne, ze szkoda nawet dyskutowac na ten temat.

Antonescu: „Zanim nie otrzymam takiej gwarancji, nie uczynie nic. Jesli trzeba bedzie wycofam wojska do Siedmiogrodu i tam bede walczyl".

Krol: „Ma pan podpisac zawieszenie broni, lub podac sie natychmiast do dymisji. Zaszedl pan juz zbyt daleko".

Slyszac to Antonescu zbladl. Krol opuscil gabinet, by naradzic sie z Stircea, Buzesti i Ionnitiu. Szybko zdecydowano, ze istnieje tylko jeden sposob zalatwienia sprawy. Stircea udal sie do gwardzistow krolewskich i rozkazal im czuwac w pogotowiu u drzwi gabinetu krola. Krol Michal powrocil do gabinetu, a Stircea i Ionnitiu staneli przy drzwiach z rewolwerami w rekach. Przerwana na chwile rozmowa krola z Antonescu rozpoczela sie na nowo.

Krol: „Przedstawilem panu jasno sytuacje. Do pana nalezy teraz dokonac wyboru".

Antonescu: „Nie podam sie do dymisji, gdyz nie chce wydac kraju na pastwe wrogom".

Krol: „A wiec dobrze". W tej samej chwili weszli do gabinetu trzej gwardzisci.

Antonescu utracil panowanie nad soba. „Wasza Krolewska Mosc osmiela sie postapic ze mna w ten sposob...?" Zdanie to przerwal mu oficer gwardii. „Prosze pojsc za mna", rzekl do dyktatora i zaprowadzil go do piwnicy palacowej, przetrzasnawszy mu uprzednio kieszenie by przekonac sie czy nie posiada broni. „Nie mam zadnej broni", zawolal Antonescu i plunal w twarz obszukujacemu go oficerowi. Na schodach zatrzymal sie na chwile, odwrocil ku grupie stojacych tam osob i zawolal glosno: „Drogo zaplacicie za to. Wszyscy zostaniecie rozstrzelani jutro rano". Aresztowano czlonkow gwardii oczekujacych przed palacem oraz wazniejszych jego wspolpracownikow, m.in. ministra wojny i prefekta policji, co z gory uniemozliwialo wszelka zorganizowana opozycje przeciw krolewskiemu zamachowi.

Nazajutrz, wczesnym rankiem, krol oglosil swa znana proklamacje do narodu, w ktorej zapowiedzial podpisanie zawieszenia broni i zawiadomil o obaleniu dyktatury. Stircea opuscil palac, by skomunikowac sie z b. premierem Juliuszem Maniu, przywodca partii chlopskiej. W godzine pozniej nowy gabinet byl utworzony.

Tego samego wieczora, gdy radio bukaresztenskie wciaz jeszcze powtarzalo proklamacje krolewska, posel niemiecki, baron Killinger w towarzystwie swego radcy, d-ra Gerharda Stelzera, zjawil sie nagle w palacu i zazadal audiencji u krola. Wszedlszy do gabinetu krolewskiego zastal tam Maniu, Buzesti i innych czlonkow nowego gabinetu. Killinger nie zdolal pohamowac wscieklosci. „Zdrajcy" zawolal do obecnych ministrow, „Nowy rzad". Poczem dodal, zwracajac sie do krola: „Mowiono mi, ze Antonescu zostal aresztowany. Co to wszystko znaczy?"

„Antonescu podal sie do dymisji", odparl krol, ktory pragnac zyskac na czasie i umozliwic wojskom rumunskim w Bukareszcie zajecie odpowiednich pozycji, nie mogl powiedziec Killingerowi calej prawdy.

„Gdzie on jest obecnie?", zapytal Killinger.

„To pana nie obchodzi", rzekl oschle monarcha.

„Czy rzeczywiscie nie zdajecie sobie sprawy, jak niebezpieczna gre rozpoczeliscie?", zawolal Killinger.

„Co pan przez to rozumie?" zapytal krol Michal.

„Jestesmy zdecydowani zakonczyc pokojowo nasze stosunki z Rzesza", oswiadczyl Buzesti. „Przygotowalismy sie jednak rowniez na wszelka ewentualnosc i bedziemy sie z wami bic, jesli nas zaatakujecie".

Von Killinger zamilkl, najwidoczniej pod wrazeniem grozby Buzesti, ktory sam to pozniej wyznal, dopuscil sie po prostu olbrzymiej mistyfikacji. Po chwili, usmiechajac sie tajemniczo, minister III Rzeszy opuscil gabinet krolewski. Otrzymawszy specjalna przepustke rumunska, powrocil do gmachu poselstwa, gdzie natychmiast rozpoczal masakre swych wspolpracownikow, poczem sam strzelil sobie w glowe pod portretem Hitlera.

W krotki czas po odjezdzie Killingera przybyl do palacu szef wojskowej misji niemieckiej, general Hansen oraz dowodca lotnictwa niemieckiego w Rumunii, gen. Alfred Gerstenberg. Zazadano od nich, by wydali wojskom swym rozkaz poddania sie. Generalowie niemieccy odparli, ze uczynic to moga jedynie wowczas, jesli otrzymaja dla swych jednostek prawo swobodnego opuszczenia Bukaresztu z bronia w reku. Otrzymali przepustki tego rodzaju, wzamian za oficerskie slowo honoru, ze wojska niemieckie opuszcza stolice bez incydentow. Gen Hansen wyjechal natychmiast z Bukaresztu i w pare godzin pozniej rozpoczal bombardowania powietrzne stolicy, przyczem glownym celem atakow byl palac krolewski. Nazajutrz armia rumunska wystapila zbrojnie przeciw Niemcom.

R. F.

Stowarzyszenie lekarzy wet.

Stowarzyszenie Polskich Lekarzy Weterynaryjnych wW. Brytanii zwraca sie do wszystkich Kolegow lekarzy wet. absolwentow i studentow wet. z prosba o nawiazanie kontaktu, celem zalatwiania zyczen Kolegow oraz w celach ewidencyjnych. Zgloszenia nadsylac nalezy pod adresem sekretarza stowarzyszenia, najlepiej airgraphem: „Stanislaw Michna – 6 East Fetters Av, Edinburg".

Czy wiecie, że...

POWOJENNE SAMOLOTY BEZPILOTOWE

Dr Smith Rose, brytyjski ekspert radiowy oswiadczyl niedawno na konferencji sekcji radiowej brytyjskiego Instytutu Elektrotechnikow, ze dzieki postepom techniki brytyjskiej, szczegolnie w dziedzinie elektrotechnologii, mozliwe bedzie po wojnie wysylac bezpilotowe samoloty w obu kierunkach. Wedlug jego twierdzenia, samoloty te leciec beda na specjalnie wyznaczonych szlakach i obslugiwane beda przez specjalnie szkolony personel, operujacy na ziemi. Taki samolot wyposazony bedzie w specjalne urzadzenie radiowe, ktore automatycznie kierowac bedzie ruchem maszyny, tak by nie na stapilo zderzenie na wypadek, gdyby taka sama maszyna nadlatywala z przeciwnego kierunku.

UDOSKONALONY SYSTEM TRANSPORTOWY

Obecnie znajduje sie w budowie najwiekszy samochod ciezarowy ktory nadawac sie bedzie do najciezszych zadan. I tak n.p. bedzie to specjalny srodek transportowy nadajacy sie do przewozu calych zalog i transportow, co bedzie mialo szczegolne znaczenie po wojnie w okresie odbudowy miast i calych krajow, zniszczonych w pozodze wojennej. Oszczednosc na czasie przy przenoszeniu objektow z miejsca na miejsce bedzie momentem nader donioslym. Nosnosc takiego samochodu wynosi 120 do 140 ton. Jest to pojazd stalowy, 61 stop dlugosci, lecz takiej konstrukcji, ze pozwala ona na swobodne poruszanie sie tego olbrzyma. Samochod taki ma dwoch kierowcow - z przodu i na koncu wozu.

List Pasterski ks. Biskupa Polowego

Nasza sprawa a Ojciec św. i Kościół

Ponizej drukujemy trzecia czesc Listu Pasterskiego Ks. Biskupa Polowego Wojsk Polskich.

Z glebi serca zwracamy sie przeto do Ciebie, Ojcze Swiety, ktorys te slowa prorocze wybral Swym haslem. Do Ciebie Ojcze Swiety, przez ktorego Boski Odkupiciel rzadzi Swoim Cialem Mistycznym, garneli sie zolnierze polscy na ziemi wloskiej.Od krwawej bitwy spieszyli ci bezdomni bojownicy do domu Ojca swego, by ze lzami wdziecznosci uslyszec slowa Najwyzszego Autorytetu moralnego, zapewniajacego ich, ze „chociaz wasza ziemia jest cala czerwona od krwi, to prawo wasze jest tak pewne, ze mamy mocna nadzieje, iz wszystkie narody uswiadomia sobie w sumieniu swoj dlug wobec Polski, ktora jest polem i zbyt czesto przedmiotem ich sporow i ze ktokolwiek zachowuje w sercu choc jedna iskre naprawde, ludzkich i chrzescijanskich uczuc, dazyc bedzie do odzyskania dla Polski calego miejsca, naleznego jej wedle zasad sprawiedliwosci i rzetelnego pokoju" (Allocutio 26.VII. 1944).

Codziennie na audiencjach wyroznial Namiestnik Chrystusowy na ziemi tych „Janow bez ziemi", walczacych o sprawiedliwosc. Gdy „utrapienie bliskie bylo, a nie bylo ktoby ratowal" (Ps. XXI, 12), gdy sie wazyly losy stolicy naszej, zolnierz polski spieszyl tlumnie do „Stolicy zwiazku milosci" (Sw. Ignacy Antiochenski). I z ust Najlepszego Pasterza, ktorego „serce sie krwawilo nad ruinami Warszawy, naszej Stolicy, wsrod ktorej murow rozgrywala sie jedna z najbolesniejszych, a rownoczesnie najbardziej bohaterskich tragedii w calej historii naszego Narodu" (Allocutio 15.IX.1944) uslyszal on slowa ojcowskiej pociechy a rownoczesnie glos Stroza Prawdy, nawolujacego narody do „wznioslych mysli sprawiedliwosci, ktora by respektowala nasze prawo" (Ibidem).

Za Jego poteznym glosem odezwaly sie czcigodne usta Dostojnego Episkopatu Szkockiego, ktorego zlote serce zolnierz nasz od dawna uwielbia. Przemowili Dostojni Biskupi Amerykanscy, wspierajacy nas zawsze „w Duchu Swietym, w milosci nieudawanej". Najdostojniejsi Kardynalowie Pryma si Kanady i Irlandii oraz Arcybiskup Westminsteru, Arcypasterz diecezji, w ktorej pomieszala sie krew polska z angielska w wspolnym cierpieniu i walki kielichu.

Narod polski zlotymi zgloskami zapisze w swym sercu te slowa odwagi i otuchy jakie z ust biskupow Kosciola uniwersalnego padly w chwili „kiedy rozmnozyla sie nieprawosc i oziebla milosc wielu".

Najglebsze synowskie dzieki skladajac u stop Ojca sw., ktory tym wielkim i chwalebnym „Cialem Chrystusa" rzadzi, dziekujemy i wam, Czcigodni Arcypasterze, serdecznie za swiadectwo wydane prawdzie: ze „jezeli cierpi jeden czlonek razem cierpia wszystkie czlonki".

Ile sily krzepiacej zaczerpnal caly nasz Narod z serca Najwyzszego Arcypasterza i pozostajacych z Nim w jednosci Biskupow ocenia w pelni dopiero przyszle wieki.

Lecz dzis juz -- przerzucajac w pamieci karty wszystkich allokucji Ojca Sw. od poczatku wojny, najprostszy nawet zolnierz doszedl do wniosku, ze nie byloby w swiecie zadnego „interregnum duchowego", gdyby narody w czyn wprowadzaly zalecenie Tego, ktory nie tylko jest „Pastor Angelicus", ale rowniez „Pontifex Maximus" ktory mosty milosci i sprawiedliwosci buduje miedzy zwasnionymi szczepami.

(Dalszy ciag nastapi)

Najmłodszym żołnierzem Warszawy była 8-letnia dziewczynka

— opowiada Ivar Vesterlund

LONDYN, 10.XI (R) Polskie Radio podalo kilka wyjatkow z reportazy korespondenta szwedzkiej gazety „Dagens Nyheter" Ivara Vesterlunda, ktory jak to juz podalismy, byl w Warszawie z koncem pazdziernika br.

Vesterlund z rozmowy z oficerami niemieckimi dowiedzial sie, ze gubernator Warszawy Fischer w chwili wybuchu powstania zostal ranny i uciekl samochodem z miasta. Adiutant jego zostal zabity. Na zapytanie korespondenta, jakim sposobem powstancy mogli sie tak dlugo utrzymac, oficerowie niemieccy wyjasniali, ze w czasie budowy schronow przeciwlotniczych Polacy juz z mysla o powstaniu utworzyli cala siec przejsc podziemnych, ktore wykorzystali pozniej w czasie walk. Gen. Bor, wedlug ocen niemieckich, mial do dyspozycji sto tysiecy ludzi.

Niemcy z duzym respektem mowili o zorganizowaniu administracji cywilnej przez powstancow. Korpus bezpieczenstwa stanowili 16-letni chlopcy. W ogole powstanie popierane bylo przez cala ludnosc i wszyscy bez roznicy wieku i plci pracowali w improwizowanych arsenalach. Najmlodszym zolnierzem gen. Bora byla 8-letnia dziewczynka.

Przez caly czas walk urzedowala oficjalna agencja BIP (Biuro Informacji Prasy) i wychodzilo 30 pism codziennych. Pomiedzy odcinkami funkcjonowala regularna poczta polska, przy czym listy opatrzone byly znaczkami. Znaczki te stanowia obecnie rzadkosc filatelistyczna i w czasie pobytu Vesterlunda w Warszawie cena ich wynosila 3 tys. zlotych.

...z niewyjaśnionych dotychczas powodów

LONDYN, 10.XI (R) 8 listopada minela rocznica zamachu monachijskiego dokonanego w r. 1923 przez Hitlera i Ludendorffa.

Hitler stale wyglaszal w tym dniu wielka mowe. Takze i w tym roku radio niemieckie zapowiadalo przemowienie „Fuehrera", ktore jednak z niewyjasnionych dotychczas powodow nie zostalo wygloszone. Mozliwe, ze mowy nie przekazano przez radio i ze Hitler zadowolil sie wygloszeniem przemowienia w niewielkim gronie przywodcow partyjnych. Jest to w kazdym razie pierwszy wypadek od r. 1933, ze Hitler w tym dniu zachowal milczenie.

Wybory w St. Zjedn. dowodem całkowitej klęski izolacjonistów

NOWY JORK, 10.XI (R) – Wedlug dalszych obliczen glosow wyborczych, w St. Zjednoczonych na Roosevelta glosowalo 23.437.000 wyborcow, na Dewey'a prawie 20 i pol miliona. Jesli idzie o glosy elektorow, Roosevelt na razie otrzymal 413, a Dewey 118 glosow. Dodatkowe cyfry nie zmienia juz ostatecznego wyniku.

Automatycznie wraz z Rooseveltem przeszedl jako wiceprezydent demokratyczny kandydat Henry Truman.

Partia demokratyczna otrzymala tez znaczna wiekszosc w senacie i izbie reprezentantow. Wedlug dotychczasowych wynikow, senat liczy 19 demokratow, 10 republikanow - 6 miejsc jest jeszcze spornych. W izbie reprezentantow demokraci zdobyli 239 miejsc, republikanie 194, przyczym 20 miejsc jeszcze nie zostalo wedlug wynikow wyborow rozdzielone.

Wybory okazaly ponadto zupelna kleske izolacjonistow, ktorzy nie zostali wybrani do izby reprezentantow. Wsrod nich znajduje sie Hamilton Fish, ktory od 26 lat zasiadal w kongresie. Reprezentowal on zawsze koncepcje, ze St. Zjednoczone nie powinny mieszac sie do spraw europejskich i prowadzic polityke interesowania sie jedynie zagadnieniami amerykanskimi.

Na froncie wschodnim od trzech dni nie ma zmian

LONDYN, 10.XI (R) Z frontu wschodniego komunikat sowiecki trzeci dzien z rzedu nie donosi o zadnych zmianach.

Wedlug wiadomosci korespondentow, na Lotwie rozwija sie sowiecka ofensywa majaca na celu zniszczenie okrazonych tam dywizji niemieckich.

W Prusach Wschodnich trwa nadal pojedynek artyleryjski. – Rosjanie przygotowuja sie na tym odcinku do nowego generalnego uderzenia.

Na zachod od Uzhorodu wojska sowieckie osiagnely lokalne postepy i poprawily swe pozycje.

Pod Budapesztem trwaja nadal ciezkie walki. Ulewne deszcze utrudniaja wieksze operacje. Na poludnie od Budapesztu batalion niemiecki przeprawil sie na lewy brzeg Dunaju, zostal jednak zatakowany i zniszczony przez sily sowieckie. – Wraz z wojskami sowieckimi walcza pomiedzy Cisa a Duna jem przeciw Niemcom oddzialy rumunskie.

„Pacyfikator" środkowej Francji został zastrzelony w czasie ucieczki

LONDYN, 10.XI (R) Z kwatery glownej gen. Eisenhowera donosza, ze gen. Brodowsky, ktory w czasie ofensywy alianckiej na Francje byl dowodca jednej z niemieckich dywizji i dostal sie do niewoli, zastrzelony zostal przez straz francuska w czasie proby ucieczki z cytadeli w Besancon.

Gen. Brodowsky znajdowal sie na lisci eprzestepcow wojennych, poniewaz przeprowadzal on „pacyfikacje" srodkowej Francji, w czasie ktorej ludnosc kilku wsi zostala wybita do nogi, a same wsie spalone i zrownane z ziemia.

Wieści z Polski

Nowe niemieckie zbrodnie i... umizgi

LONDYN, 10.XI (R) Minister spraw wewnetrznych rzadu R. P., przemawiajac przez radio, omowil niezmieniony a raczej zwiekszony terror niemiecki na ziemiach polskich. Minister podal do wiadomosci, ze z Warszawy Niemcy wywiezli przeszlo milion ludzi, ktorych wbrew umowie o poddaniu Warszawy albo wywieziono na przymusowe prace do Niemiec albo pozostawiono bez zadnej opieki bez dachu nad glowa, zywnosci i lekarstw. W samej Warszawie wieszaja Niemcy za rowno wzietych do niewoli mlodych mezczyzn i kobiety.

Minister Banaczyk podal rowniez wiadomosc, ze kilka dni temu Niemcy rozpoczeli przygotowania do „ewakuacji" (!) Jasnej Gory.

Z drugiej strony, przy nieslabnacym terrorze, Niemcy zapowiadaja „wazne zmiany polityczne" w stosunku do Polakow. Zapowiada sie kurs pojednawczy. Powstac maja jakies „polskie komitety narodowe" przy wladzach niemieckich w tzw. Generalnym Gubernatorstwie. Ogloszony zostal „ochotniczy" zaciag dla Polakow do sluzby pomocniczej z bronia w reku przy armii niemieckiej.

Poza tym Niemcy zapowiadaja na razie nieoficjalnie, utworzenie jakiegos „rzadu polskiego" na terenie tzw. Generalnego Gubernatorstwa.

Zamach na gen. Reinetza

LONDYN, 10.XI (R) Z Niemiec nadeszly wiadomosci o zamachu na gen. Reinetza, ktory zasiadal w sadzie po nieudanym spisku na zycie Hitlera. Sad ten, jak wiadomo, skazal na smierc kilku wyzszych dowodcow niemieckich.

Zamachu dokonano w czasie podrozy gen. Reinetza, ktory wedlug niepotwierdzonych jeszcze doniesien zmarl.

Ciężkie walki o ostatnie miasto na wyspie Leyte

NOWY JORK, 10.XI (R) – Z Dalekiego Wschodu donosza ze w polnocno - zachodniej czesci wyspy Leyte okrazone oddzialy japonskie poniosly ciezkie straty w walkach z dwoma kolumnami amerykanskimi.

W poblizu wyspy Leyte lotnictwo amerykanskie zatopilo 2 statki japonskie, ktore usilowaly dostarczyc pomocy garnizonowi na wyspie.

W czasie proby nalotu samolotow japonskich na stanowiska amerykanskie na wyspach Saipan i Tinian w grupie Palau zestrzelono 13 nieprzyjacielskich aparatow.

Lotnictwo sojusznicze bombardowalo dworzec w Rangoon w Birmie.

W srodkowej Birmie wojska brytyjskie zdobyly miejscowosc Monloo i umocnily nowe stanowiska.

NOWY JORK, 10.XI (R) – Z kwatery gen. MacArthura donosza, ze samoloty amerykanskie dokonaly nalotu na lotnisko na wyspie Luzon na Filipinach, niszczac 191 japonskich aparatow. W poblizu brzegu wyspy zatopiono lub uszkodzono 6 japonskich okretow wojennych.

Na wyspie Leyte wojska amerykanskie znajduja sie o 6 km od Ormock, ostatniego portu na wyspie w rekach japonskich. Marsz oddzialow amerykanskich trwa nadal mimo rezerw sprowadzonych przez dowodztwo japonskie.

NOWY JORK, 10.XI (R) – Z kwatery glownej gen. Mac Arthura donosza, ze amerykanskie bombowce startujace z lotniskowcow dokonaly nalotu na lotniska na wyspie Luzon i na zegluge japonska w zatoce Manilli na Filipinach. W ciagu dwudniowych nalotow zniszczono 440 aparatow japonskich i zatopiono lub uszkodzono 30 okretow.

Na ladzie Amerykanie tocza ciezkie walki w dolinie Ormoc na wyspie Leyte. Japonczycy sprowadzili nowe posilki.

NOWY JORK, 10.XI (R) – Komunikat gen. MacArthura donosi, ze na wyspie Leyte tocza sie nadal zaciete walki w poblizu miasta Ormoc. Samoloty amerykanskie dokonaly nowego nalotu na wyspe Luzon i na zatoke Manilli. Poza tym zaatakowano obiekty nieprzyjacielskie na wyspach Volcano, Marshala, Mariany i Palau.

W czasie akcji na zegluge japonska w ciesninie Macasar zatopiono 23 japonskie statki, a 41 uszkodzono. Akcje te przeprowadzily samoloty 14. lotniczej armii amerykanskiej z baz chinskich. Trafiono bombami 1 japonski krazownik i 2 kontrtorpedowce.

Z chwilą upadku portu Ormock Japonia znajdzie się w promieniu „Superfortec"

NOWY JORK, 10.XI (R) – Radio Tokio omawiajac znaczenie walk na Filipinach podkreslilo, ze obecnie na wyspie Leyte rozgrywaja sie wypadki decydujace. W razie gdyby Amerykanom powiodlo sie opanowac wyspe, Filipiny praktycznie biorac zostalyby przez Japonie utracone, a Amerykanie uzyskaliby bazy dla „Superfortec", co pozwoliloby im zniszczyc zupelnie japonskie bazy surowcowe w Indiach Holenderskich i przecieloby dla Japonii droge do zrodel surowcow.

Poza tym sama Japonia znalazlaby sie w promieniu dzialan lotnictwa amerykanskiego i przemysl japonski szybko uleglby zniszczeniu.

Z ostatniej chwili

Premier Churchill o polskim wysiłku zbrojnym

LONDYN, 10.XI (R) Premier Churchill przemawial na przyjeciu u lorda - majora (prezydenta) Londynu. Podkreslil on udzial wojsk polskich w wielkich sukcesach alianckich w tym roku, zarowno we Francji, Belgii i Holandii, jak i we Wloszech.

Premier Churchill wyrazil swa radosc z powodu wyboru Roosevelta na prezydenta St. Zjednoczonych i jeszcze raz podkreslil, ze spodziewa sie spotkac z prez. Rooseveltem i Stalinem przed koncem roku.

– Wedlug wiadomosci radia jugoslowianskiego, Tito w najblizszym czasie udac sie ma do Moskwy, celem przeprowadzenia rozmow ze Stalinem.

Nowy kurs drachmy

KAIR, 10.XI (R) Rzad grecki przystapil do prac majacych na celu uregulowanie fatalnej sytuacji finansowej kraju. Niemcy w czasie okupacji doprowadzili do zupelnej inflacji drachmy greckiej. W ostatnich czasach Bank Atenski wybijal milionowe banknoty.

Na posiedzeniu czlonkow ministerstwa skarbu ustalono nowy kurs drachmy. Wynosi on 600 drachm za jednego funta angielskiego.